

Lignum vitæ

enarrabit: Quæ lingua dicere, quæ ratio capere sufficit redēptionis beneficia: quomodo factus est homo hominis factor, ut sugeret vbera regens fidera, ut esūriret panis, fūtūrē fons, dormiret lux, ab itinere via fatigaretur, faliūs tēlibus veritas occultaretur, iudex viuorum & mortuorum à iudice mortali iudicaretur: ab iniuliis iultitia damnaretur, flagellis disciplina cęderetur, spinis botrus coronaretur, in ligno fundamentum sup̄penderetur, virtus infirmaretur, salus vulneraretur, & vita pro mortuis moreretur. Quantū verò beneficij ut inititio sacramentorum saluti hominum necessaria: non est qui digne loquatur. Ab ipsa namque Dei sapientia homine afflūptio: a quo in libertatem vocati sumus: paucā sacramenta saluberrima constituta sunt, que societatem Christiani populi sub vno Deo libere continerent. Constituta namque sunt ab ipsa incarnata sapientia pro salute hominum septem sacramenta, pro diueritate saluādorum. Primum est in trinitate: est bapt̄mus. Secundum est pugnacium: vt est confirmatione. Tertium est vires resumentium: vt est Eucharistia. Quartum est resurgentium: vt est p̄nitentia. Quintum exequiū: vt est extrema vñctio. Sextum ministranū: vt est ordo. Septimum nouos milites introducētū, vt est matrimonium. Horum etenim sacramentorum magna est virilitas. Bapt̄mus ordinatus est contra originale peccatum; p̄nitentia contra mortale: extrema vñctio contra veniale: ordo contra ignorātiā: Eucharistia contra malitiam: confirmatione contra impotentiam: matrimonium contra concupisētiā: quam temperat, & excusat. Disponunt quoque hac sacramenta ad septem virtutes habendas. Bapt̄mus est sacramentum fidei: confirmationē spei: Eucharistia caritatis: p̄nitentia iustitiae: extrema vñctio perseverantia, quæ est fortitudinis complementum: ordo prudētia: matrimonium temperanția. Sunt & alia complures horum sacramentorum dignitates, & causa, qua omittendē sunt. Patet enim evidenter ex his generalibus beneficiis, quo vigore in virtute spei mens valeat proficerē illa considerando. Aliqua sunt beneficii specialia, que etiam promouent ad spem, que quibzdam collata fuerunt ad legentium profectum à Domino Iesu pietatis fonte & virtutum magistro. Vnde ô Domine Iesu omnino propter manuetudinem, dulcedinem, & caritatem, quæ de te predicatorū & legitur, intrepida spei virtute currimus post te, sciētes quod non pauperes spēnas, peccatorēs non horreas, infirmos nō abicias, & ignobiles non contempnas. Nempe pie Saluator dulcissime domine non horruisti conitētem latronem, non lacrymantem peccatricem, non Cananeam suppliante, non deprehensam in adulterio, non sedentem in Theloneo, non orantem Publicanum, non negantem discipulum, non persecutorem discipulorum, nec ipso crucifixores. Horum exemplo beneficiorū accessus & provocatus nequam disidēre me, & sperare de te celiabo. Consideratio quoque corporalium beneficiorū non mediocritate eleuat & erigit contemplantem: vt est creatio mundi, gubernatio, & ipsius sustentatio: qua quoniā experientia nouimus, & intellegimus, silentio tegēda sunt. Tam multa enim sunt, quod nec facundia exprimitur: nec intellectu percipiuntur: ideo magna veneratio digna sunt. Ex his etenim cognoscitur ipsorum

factōr. Tria quidem maxime de creatura sciēda sunt breuiter: scilicet, quis eam fecerit: per quid fecerit: & quare fecerit. Si queritur quis fecerit: Deus: si per quid: dixit & facta sunt: si quare fecit: quia bonus est. Neque quisquam autor excellentior est Deo: nec ars efficacior dicitur verbo, nec carna melior, quam ut bonum crearetur a bono Deo. Intelligat ergo rationalis creatura, quod hoc bonum à summō bono ei ad bonum traditum sit: vt cognoscat creatorē & largitorem videlicet ex perpetuitate quia creator est æternus: ex magnitudine quia omnipotens: ex ordine & dispositione quia sapiens: ex conseruatione quia bonus: & ex largitione quia caritas. Cœlum cœli do mino (ait Propheta) terram autem dedit filii hominum. Merito namque debet cōfiderē: cui tanta dona sunt. Quis autem diffidere poterit, si conuerterit cor suum ad intentu beneficia spiritualia: que fidibus à Deo tribuuntur. Infundit enim deus filii suis spiritum suum multipliciter ad salutem, ad miraculum, ad auxilium, ad solatium, ad feruorem. Ad salutem quum in toto corde reuertermur ad Deum. Ad miraculum, quum signis & prodigiis coruscare facit fidēles. Ad auxilium quum in tentationibus & pressuris adiuuat infirmatē nostram. Ad solatium quum per internam suauitatem testimonium reddit spiritiū nostro, quod filii Dei sumus. Ad feruorem quum in cordibus perfectorū vehementius accendit ignem caritatis: vt non solum inspeſiſitorum, sed etiam in tribulationibus gloriantur, contumeliam gloriam reputantes: quod est perfecta ſpeī certissimum ſignū. Ha etenim quatuor beneficiorū Dei consideratio-nes: quā quatuor flumina sunt egredientia de paradise volūptatis, id est ab ineffabili clementia maiestatis diuinæ & irrigantia totam terram, corda, scilicet fidelium: vt per virtutem ſpei, quā horum meditatione nutritur & perficitur, proferente valeat opulentissimos virtutum fructus, nec deficeret præſicciate exuberantium paſſionum: quatinus circunq[ue]a quā muniti, intrepidi possint ascendere ad ciuitatem ſin-40 etam Hierusalem, que est omnium electorum mater: in qua Deum ſicut ēt, videbunt feliciter. Sunt etenim non mediocris exhortationis ad profectum ſpei suffragia ac merita sanctorū: que vt clarius eluceant, quadrupliciter diſtingueda sunt: quarum potissima & summe amabilia sunt Christi Iesu Domini nostri suffragia ac merita. Nam ipse Dei & hominum mediator, vt culam nostram transgressionis extinguiret: & ad cœlestia speranda cor eleuaret, voluit fragilitatis noſtræ naturam allumere: in qua opprobria & varia contumelias rūgenera perpellexit, vt efficaciter notificaret: quo nos amore diligenter, qua nos fiducia erigeret: quibus meritis nos ditaret. Voluit quippe ipse dominus per omnia in natura in paſſione, in morte aſſimilari nobis: vt fidelis pontifex fieret ad patrem, & repropietaryet delicta noſtra. Talis enim congruebat nobis, vt fieret pontifex sanctus, innocens, impollitus, segregatus a peccatoribus, excellens cœlis factus, & constitutus ad dexteram Dei in cœlestibus super omnem principatus, & potestatē, & virtutem, & dominationē, & omne nomen, quod nominatur: non solum in hoc ſeculo, sed etiam in futuro ad interpellandum pro nobis: de quo per Ioani-1.102. dicuntur. Aduocatum habemus apud patrem Iesum Christum: & ipse est propitiatio pro peccatis noſtri.

Hæc